

Okrugli stol „Ponavljjanje postupaka nakon presude Europskog suda za ljudska prava“

Strasbourg, 05. – 06. listopada 2015.

Zaključci

Dana 05. – 06. listopada Vijeće Europe (Odjel za izvršenje presuda) organiziralo je Okrugli stol u Strasbourgu posvećen ponavljanju postupaka nakon presude Europskog suda za ljudska prava.

Cilj okruglog stola bio je analizirati ponavljanje postupaka kao sredstvo kojim se osigurava *restitutio in integrum* nakon presude Europskog suda, pojasniti opseg obveze prihvaćanja ove mjere, njena ograničenja i alternative.

Na okruglom stolu je istaknuto/a:

- *na općoj razini*, kontinuirani interes za Preporuke (2000)²¹ i (2004)⁶² kako bi se osiguralo da nacionalno pravo i praksa omogućuju učinkovito jamčenje povrata u prijašnje stanje (*restitutio in integrum*) u slučaju povreda Konvencije;
- da ponavljanje postupaka i dalje ostaje učinkovit, a ponekad i jedini mogući, način ostvarenja te svrhe;
- da procjena nužnosti ponavljanja postupka uvažava kriterije navedene u Preporuci (2000)²;
- potreba da se osigura da ponovljeni postupak može u potpunosti odgovoriti na nedostatke koje je utvrdio Sud;
- *u pogledu kaznenih postupaka*, da velika većina država ima pravne propise koji omogućuju traženje ponavljanja postupka koji je Sud osporio;
- korisnost razmjene iskustava kako bi se inspirirale države koje tijekom reformi još nisu donijele takve propise;
- važnost postojanja prikladnih postupaka, posebice kako bi se osiguralo: da su rokovi za podnošenje zahtjeva razumni; da lišenje slobode podnositelja u očekivanju novog postupka ne bude utemeljeno samo na presudi već i na priznatim pritvorskim osnovama; da posljedice ponavljanja budu ispravno utvrđene, posebice kako bi se izbjegao rizik *reformatio in peius*;

¹ Preporuka Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o ponovnom ispitivanju ili ponovnom otvaranju određenih predmeta na domaćoj razini nakon presuda Europskoga suda za ljudska prava

² Preporuka Odbora ministara državama članicama o poboljšanju domaćih pravnih sredstava

- pozitivna iskustva država koje su proširile učinke ponavljanja postupka na suoptuženike, ili su otvorile mogućnost da se ponavljanje ishodi na temelju prijateljskog rješenja spora ili unilateralne deklaracije;
- *u pogledu građanskih postupaka*, da je uspostavljen niz raznih sredstava, neke države su široko prihvatile mogućnost ponavljanja, a neke samo na *ad hoc* bazi, dok se neke države oslanjaju na druga sredstva kako bi adresirale posljedice povrede;
- korisnost razmjene stajališta kako bi se države inspiriralo da u svim situacijama kada ponavljanje nije predviđeno zakonom ili je iz drugih razloga isključeno (pravna sigurnost, poštivanje načela *res iudicata* ili zaštita interesa trećih strana koje su u dobroj vjeri) osiguraju alternativne načine ostvarenja povrata u prijašnje stanje (*restitutio in integrum*);
- postojanje posebnog interesa da se u takvim situacijama ostvari mogućnost naknade štete zbog gubitka prava na ponavljanje postupka;
- uska povezanost između zaključaka Suda temeljem čl. 41. i potrebe ponavljanja postupka;
- pozitivna iskustva država koje su proširile učinak ponavljanja ili su otvorile dodatnu mogućnost da se ponavljanje ishodi na temelju prijateljskog rješenja spora ili unilateralne deklaracije;
- nadalje, pozitivna iskustva država koje su proširile mogućnost ponavljanja postupka na Ustavni sud.

Konačno, na okruglom stolu je izražena nada da će ovi zaključci i detaljna razmjena mišljenja inspirirati promišljanje o ponavljanju postupaka koje se trenutno provodi u okviru CDDH (točnije, kroz njegov pod-odbor DH-GDR-F) kao i aktualan rad na Priručniku o izvršenju.